Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 16 sierpnia 1933 r. 907.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

D o k o ł a l i t e w s k o - n i e m i e c k i c h r o k o w a ń h a n d l o w y c h ."Lietuvos Aidas" Nr.180 /VIII.1933/:W dn.10 b.m. dyrektor niemieckiego M-stwa Spraw Zagr.Meyer, który przybył do Litwy jako przewodniczący delegacji niemieckiej, złożył wizytę premjerowi Tubelisowi. W czasie wizyty omówione zostały nierozstrzygnięte dotąd sprawy, dotyczące stosunków litewsko-niemieckich.

"Rytas" Nr.182 donosi, iż dr.Meyer po wizycie złożonej wraz z posłem Zechlinem u premjera Tubelisa udał się do Berlina w celu poinformowania swego rządu i zasięgnięcia nowych instrukcyj.W związku z tem krążą pogłoski, iż litewsko-niemieckie rokowania handlowe ponownie napotkały ~~na~~ niedające się przezwyciężyć przeszkody. Panuje przekonanie, iż Niemcy zainteresowane są w tym wypadku nie sprawami gospodarczemi lecz politycznemi. Wielkie znaczenie przypisuje się wyznaczeniu na stanowisko przewodniczącego delegacji litewskiej dyr.wydziału Europy Wschodniej niemieckiego M-stwa Spraw Zagr. dr. Meyera. Eksport i import litewski jest dla Niemiec sprawą drugorzędną, gdyż stanowi zaledwie drobną cząstkę niemieckiego bilansu handlowego. Zainteresowanie Niemiec rokowaniami handlowemi z Litwą tłumaczy się względami politycznemi. Panuje przekonanie, iż rokowaniami temi kieruje sam Hitler, którego zdaniem taki czy inny wynik rokowań z Litwą stanie się przykładem, na podstawie którego zostaną unormowane stosunki Niemiec z innemi państwami bałtyckiemi. Niemcom chodzi o zyskanie dominującego znaczenia w życiu Litwy, by stąd oddziaływać na inne państwa bałtyckie. W tym celu Niemcy podobno zażądały w pierwszym rzędzie od Litwy niebrania udziału w związku państw bałtyckich. Pozatem Niemcy domagają się uskutecznienia dalekoidących zmian w życiu Kłajpedy i pragną przywrócenia procedury, która została ustalona w drodze porozumienia prof.Voldemarasa ze Stresemannem. Jak wiadomo, porozumienie to ustala, iż wszelkie wynikłe w Kraju Kłajpedzkim spory mają być uprzednio rozważane pomiędzy Litwą i Niemcami. W Niemczech panuje niezadowolenie, iż w sprawie ostatniego zatargu w Kraju Kłajpedzkim Litwa bezpośrednio zwróciła się do Trybunału Haskiego i sprawę wygrała.

O ile faktycznie, pisze "Rytas", w tych czystoekonomicznych rokowaniach Niemcy stawiają podobne żądania, w takim razie trudno się spodziewać pomyślnych wyników, bo przecie wypełnienie tych żądań oznaczałoby zdegradowanie Litwy do roli zwykłej prowincji niemieckiej.

"Liet.Żinios" /Nr.181/, pisząc o wizycie dr.Meyera i dr. Zechlina u premjera Tubelisa donoszą, iż jakoby przedstawiciele Niemiec wyrazili chęć nawiązania z Litwą przyjaznych stosunków. W dn.10 sierpnia obradowały trzy wyłonione komisje. Narazie panują podobno optymistyczne nastroje co do wyników rokowań.

Ogółem w sprawie rokowań litewsko-niemieckich pracują trzy komisje:finansowa, gospodarcza i administracyjna. Komisje te mają na celu opracowanie szczegółowego programu rokowań i zebranie dokładnych wiadomości, dotyczących objektu rokowań. Co się tyczy nastroji pismo wyraża zdanie, iż w sprawach politycznych należy zachować w czasie rokowań wielką ostrożność.-

"Vossische Ztg.", omawiając sprawę litewsko-niemieckich rokowań handlowych, zaznacza, iż ze strony litewskiej wyraża się życzenie, by Niemcy dopomogły Litwie w zwalczeniu trudności gospodarczych. Jednak Niemcy będą mogły wykazać swą przychylność jedynie w tym wypadku, jeżeli rząd litewski zgodzi się na usunięcie powodów skarg,powtarzających się ostatnio coraz częściej w Kraju Kłajpedzkim i powodujących ciągłe nieporozumienia. Niema potrzeby, oświadcza "Vos. Ztg." wymieniać wszystkie te nieporozumienia, jakie wynikły z winy Litwy, gdyż o wiele ważniejszą jest rzeczą osiągnięcie porozumienia, niż przypominanie dawnych niesnasek. Porozumienie to jest warunkiem zawarcia traktatu, który dopomoże jednej ze stron, w tym wypadku Litwie,do zwalczenia trudności gospodarczych.

W dalszym ciągu pismo podkreśla, że prócz spraw o charakterze czystogospodarczym obecnie winno się wyjaśnić, czy przy teraźniejszych warunkach może być oczyszczona atmosfera pomiędzy Litwą a Niemcami, czego potrzeba odczuwa się oddawna. Na zakończenie "Vos. Ztg." nadmienia,iż gubernator Kraju Kłajp. odebrał ostatnio zezwolenia na pracę 130 obywatelom niemieckim zamieszkującym na terenie kłajpedzkim.-

Półurzędowe niemieckie pismo ekonomiczne "Ost Europa Markt" poświęcone stosunkom handlowym między Niemcami a Sowietami i krajami bałtyckiemi, zamieściło arytkuł o litewskiej taryfie celnej oraz handlu z Niemcami. Autor artykułu stwierdza, że większość podwyższonych ceł litewskich dotyczy produktów niemieckich. Autor wyraża niezadowolenie, iż litewska komisja licencyj importowych czyni różnicę między litewskiemi i niemieckiemi towarami. Odwrócenie eksportu litewskiego od Niemiec ku Anglji musi wcześniej czy później doprowadzić Litwę do orjentacji angielskiej w imporcie. Litewskie zamówienia rządowe w Anglją rozwój ten jeszcze przyśpieszają. Ponieważ litewskie firmy importowe nawiązują stałe stosunki z firmami angielskiemi, należy spodziewać się usunięcia eksporterów niemieckich z litewskiego rynku na czas dłuższy.

"Rytas" /Nr.182/ donosi, iż gubernator Kraju Kłajpedzkiego w ostatnim numerze "Valdžios Žinios" odwołał wydane niedawno rozporządzenie o zarobkowaniu w Kraju Kłajpedzkim, na mocy którego, jak wiadomo, do uzyskania pracy w kłajpedzkich przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych niezbędne było wykazanie się półtorarocznym pobytem w Kraju Kłajpedzkim i posiadaniem zezwolenia na pracę.

U ł a t w i e n i a k o m u n i k a c y j n e p o m i ę d z y L i t w ą a Ł o t w ą . Prasa kowieńska /z 10.VIII.1/33/:Pomiędzy władzami litewskiemi a łotewskiemi doszło do porozumienia w sprawie jednoczesnego sprawadzania dokumentów i kontroli bagaży podróżnych na linji kolejowej Szawle-Ryga, co znacznie ułatwi komunikację.-

P r o j e k t u t w o r z e n i a l i t e w s k o - a n g i e l s k i e j I z b y H a n d l o w e j .Prasa kowieńska /z 12.VIII. 1933/: Miejscowe koła handlowe zabiegają o założenie litewsko-angielskiej Izby Handlowej. Przy litewskiej Izbie Handlowej już oddawna istnieje handlowa sekcja litewsko-angielska. Działalność jej jednak dotychczas była bardzo słaba.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

B u d ż e t P a ń s t w a L i t e w s k i e g o n a r o k b i e ż. "Vyriausybes Žinios" Nr.421 /VIII.1933/zamieszczają tekst budżetu Państwa Litewskiego na r.1933, z którego wynika, iż suma dochodów przewidzianych na rok bież. została ustalona w wys.250,81 milj.lt., w czem 231,98 milj.lt.dochodów zwyczajnych i 18,83 milj.lt. dochodów nadzwyczajnych. Suma wydatków równa się sumie dochodów przewidzianych, z czego 211,92 milj.lt. wydatków zwyczajnych i 38,89 milj.lt. wydatków nadzwyczajnych.-

L i t e w s k i b i l a n s h a n d l o w y w l i p c u ."Liet. Aidas" Nr.179 /VIII.1933/:Eksport litewski w lipcu wyniósł 13,7 milj. lt, zaś import 10,5 milj.litów. Eksport więc przewyższył import o 3,5 milj.litów.-

L i k w i d a c j a s e m i n a r j ó w n a u c z y c i e l s k i c h w L i t w i e .Prasa kowieńska /z 10.VIII.1933/:Istniejące obecnie w Litwie seminarja nauczycielskie ulegną stopniowej likwidacji, zaś na ich miejsce zostanie utworzony Instytut Pedagogiczny jeden na całą Litwę.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

"L i e t . Ž i n i o s" o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e o d w o d n i e n i a p o r t u k ł a j p e d z k i e g o ."Liet. Žinios" /z VIII.1933/ podają wiadomość o zamierzonym podobno przez Niemcy projekcie przekopania kanału przez mierzeję Kurońską dla połączenia Zatoki Kurońskiej z morzem Bałtyckiem i stworzenia w ten sposób jakgdyby drugiego ujścia Niemna. Według informacyj pisma w Kranzu Niemcy mają utworzyć port, mający konkurować z Kłajpedą. Prace podobno zostały już rozpoczęte. Według przypuszczeń "Liet. Žin." spadek poziomu wody w Zatoce Kurońskiej znacznie pomniejszyłby głębokość portu kłajpedzkiego.-

B7